

सार्वजनिक बांधकाम विभागांतर्गत असणा-या
रस्त्याच्या पृष्ठभागाच्या खडबडीतपणाच्या
मोजमापाबाबत ई-प्रणालीद्वारे मोबाईल ॲप
विकसीत करण्यासाठी समिती गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक :- संकीर्ण २०१६/प्र.क्र.८४/रा.म.२
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
दिनांक :- १८ जून, २०१६

प्रस्तावना -

सार्वजनिक बांधकाम विभागांतर्गत रस्ते सुधारणा करण्यासाठी डिजीटल स्वरूपात ई-प्रणालीच्या माध्यमातून रस्त्यांच्या भौतिक परिमाणाबाबत आधुनिक स्वरूपाची रस्ते माहिती प्रणाली विकसीत करणे आवश्यक आहे. रस्ते माहिती संगणकीय प्रणाली विकसीत करण्यासाठी प्राधान्याने रस्त्याच्या पृष्ठभागाचा खडबडीतपणा व रस्त्याची उपयोगिता (Serviceable Condition) बाबत आधुनिकरित्या ई-प्रणालीद्वारे मोजमाप करून रस्त्याच्या पृष्ठभागाचा प्रकार ठरवणे गरजेचे आहे.

२. आय.आर.सी. ३७ कोड नुसार रस्ते मजबुतीकरण व दुरुस्तीसाठी रस्त्याच्या अस्तित्वातील पृष्ठभागाच्या प्रकारानुसार व रस्त्याची दुरुस्ती करणे अपेक्षित आहे. भारतीय रस्ते सभेच्या मानकानुसार (IRC कोड) विशिष्ट रस्त्याच्या पृष्ठभागाचा खडबडीतपणा अचूक मोजण्यासाठी ROUGHOMETER चा वापर करणे निर्देशित केले आहे. सद्यस्थितीत शासन मान्य संस्थेकडून अंशशोधीत व प्रमाणित केलेल्या ROUGHOMETER चा वापर करून रस्त्याच्या पृष्ठभागाचा खडबडीतपणा (Roughness) मोजण्यात येऊन रस्त्याची उपयोगिता (Serviceability) निश्चित केली जाते. सद्यस्थितीत सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे आवश्यक त्या प्रमाणात ROUGHOMETER उपलब्ध नाहीत, त्यामुळे Roughness Indicator च्या मोजण्यासाठी विलंब होतो व पुढील सुधारणेचे काम पूर्ण करण्यास विलंब होतो.

३. भारत सरकारच्या डिजिटल इंडिया या संकल्पनेनुसार पारदर्शक व गतीमान ई-गव्हर्नन्सद्वारे रस्त्याच्या पृष्ठभागाचा खडबडीतपणाची गणना करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी सुलभ असे मोबाईल ॲप विकसीत करण्याची आवश्यकता असल्याचे निदर्शनास आले आहे. अशा प्रकारच्या मोबाईल ॲप प्रणाली प्रायोगिक तत्वावर विकसीत करून त्याबाबतची उपयुक्तता तपासण्यासाठी शासन खालील सुचना निर्गमित करीत आहे.

शासन परिपत्रक :-

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारितील सर्व प्रमुख राज्यमार्ग, राज्य मार्ग व प्रमुख जिल्हा मार्ग या रस्त्यांच्या पृष्ठभागाचा खडबडीतपणा (Roughness) वर्षातून २ वेळा पावसाळ्यापूर्वी (एप्रिल व मे दरम्यान) व पावसाळ्यानंतर (नोव्हेंबर व डिसेंबर दरम्यान) मोजून त्याबाबत रस्ते माहिती प्रणालीमध्ये नोंद करणे बंधनकारक राहील.

१. सा.बां. प्रादेशिक विभागाने त्यासाठी त्यांचेकडील मंजूर असलेल्या कामांच्या निविदेमध्ये खडबडीतपणा मोजण्यासाठी मोबाईल ॲप्लिकेशन तयार करण्याची अट अंतर्भूत करून संबंधीत कामांच्या कंत्राटदाराकडून अशा प्रकारे मोबाईल ॲप तयार करून घ्यावे व त्याचे प्रदान संकीर्ण बाबीमधून करण्यात यावे.
२. प्रायोगिक तत्वावर सदर मोबाईल ॲप (ई-प्रणाली) विकसीत करून व त्याची तांत्रिकदृष्ट्या उपयुक्तता पडताळून सदर मोबाईल ॲप्लिकेशनचा वापर संपूर्ण राज्यभर करण्याबाबत निर्णय घेण्यासाठी खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.
  १. मुख्य अभियंता, सा.बां. प्रादेशिक विभाग, पुणे - अध्यक्ष
  २. अधीक्षक अभियंता, सा.बां.मंडळ, पुणे - सदस्य
  ३. अधीक्षक अभियंता, सा. बां. मंडळ, कोल्हापूर - सदस्य
  ४. अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळ, पुणे - सदस्य
  ५. कार्यकारी अभियंता, सा.बां.(उत्तर) विभाग, पुणे - सदस्य सचिव
३. उक्त समितीने सदर ॲप्लिकेशन हे तांत्रिकदृष्ट्या परिपूर्ण असल्याबाबत खात्री करून त्याबाबतचे सर्व तांत्रिक/संगणकीय मानके ITCC द्वारे अचूकपणे तयार करून घ्यावेत. तदनंतर सदर Application साठी System Integrator नियुक्तीसाठी online पध्दतीने निविदा बोलावून ITCC, पुणे मार्फत System Integrators ची नियुक्ती करण्यात यावी.
४. ITCC, पुणे यांच्यामार्फत नेमण्यात आलेल्या System Integrators मार्फत वर्षातून दोनवेळा रस्त्याच्या पृष्ठभागाचा खडबडीतपणा तपासून त्याबाबतची माहिती ई-प्रणालीमध्ये नोंदवावी.
५. यासाठी देयकांची पध्दत काय असावी त्या बाबत वेगवेगळ्या पर्यायांचा अभ्यास करून अंतिम शिफारस करावी.
६. समितीने सदरील कामे करून घेण्यासाठी काय दर असावेत हे सुध्दा अंतिम करावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१६०७१२१२४६११३८१८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षंकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(गि.वि.जोशी)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) प्रधान सचिव, (सार्वजनिक बांधकाम विभाग), यांचे स्वीय सहायक.

- २) सचिव (रस्ते/बांधकामे) यांचे स्वीय सहायक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.मंत्री (सा.बां.) यांचे स्वीय सहायक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.राज्यमंत्री (सा.बां.) यांचे स्वीय सहायक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, पुणे.
- ६) मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, नागपूर.
- ७) अधिक्षक अभियंता, दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळ, पुणे.
- ८) अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, पुणे.
- ९) अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, कोल्हापूर.
- १०) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (उत्तर) विभाग, पुणे
- ११) सर्व मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग,
- १२) विभाग प्रमुख, सिडॅक, पुणे.
- १३) निवडनस्ती (राष्ट्रीय महामार्ग-२) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई